

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	33614
Nom	Estimulació i intervenció primerenca: música, grafisme i moviment
Cicle	Grau
Crèdits ECTS	6.0
Curs acadèmic	2019 - 2020

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
1304 - Grau de Mestre/a en Educació Infantil	Facultat de Magisteri	3	Primer quadrimestre
1324 - Grau de Mestre/a en Educació Infantil -Ontinyent-	Facultat de Magisteri	3	Primer quadrimestre

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
1304 - Grau de Mestre/a en Educació Infantil	11 - Estimulació e intervenció temprana: música, grafismo y movimiento	Formació Bàsica
1324 - Grau de Mestre/a en Educació Infantil -Ontinyent-	11 - ESTIMULACIÓN E INTERVENCIÓN TEMPRANA:MÚSICA, GRAFISMO Y MOVIMIENTO	Formació Bàsica

Coordinació

Nom	Departament
RAMON-LLIN MAS, JESUS ADRIAN	95 - Didàctica de l'Educació Física, Artística i Música

RESUM

L'estimulació primerenca va sorgir per atendre i intervindre adequadament amb aquells nens que patien alguna deficiència o que a causa del part requerien unes cures minucioses. Els importants èxits aconseguits van donar lloc al fet que aquestes experiències s'involucressin a nens sans, pel fet que les investigacions van demostrar que en els primers anys de vida, l'evolució cerebral és la base del desenvolupament de les capacitats i si no és així, no es produeix adequadament la maduració de les etapes. A partir d'aquests pressupostos, l'assignatura pretén desenvolupar els continguts sobre l'estimulació i la intervenció primerenca des de l'àmbit de la música, la plàstica i el moviment corporal en

Educació Infantil, sense oblidar les aportacions de la neuropsicologia del desenvolupament des d'abans del naixement, fins a l'edat de 6 anys.

CONEIXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

SENSE REQUISITS

COMPETÈNCIES

1324 - Grau de Mestre/a en Educació Infantil -Ontinyent-

- Expressar-se oralment i per escrit correctament i adequadament en les llengües oficials de la comunitat autònoma.
- Utilitzar amb solvència les tecnologies de la informació i de la comunicació com a eines de treball habituals.
- Analitzar i incorporar de forma crítica les qüestions més rellevants de la societat actual que afecten l'educació familiar i escolar: impacte social i educatiu dels llenguatges audiovisuals i de les pantalles; canvis en les relacions de gènere i intergènere; multiculturalitat i interculturalitat; discriminació i inclusió social i desenvolupament sostenible; i també promoure accions educatives orientades a la preparació d'una ciutadania activa i democràtica, compromesa amb la igualtat, especialment entre homes i dones.
- Promoure el treball cooperatiu i el treball i esforç individual.
- Assumir que l'exercici de la funció docent ha d'anar perfeccionant-se i adaptant-se als canvis científics, pedagògics i socials al llarg de la vida.
- Conèixer els processos d'interacció i comunicació a l'aula.
- Reconèixer la identitat de cada etapa i les seues característiques cognitives, psicomotores, comunicatives, socials i afectives.
- Dissenyar, planificar i avaluar l'activitat docent i l'aprenentatge a l'aula en contextos multiculturals i de coeducació.
- Saber treballar en equip amb altres professionals de dins i fora del centre en l'atenció a cada estudiant, així com en la planificació de les seqüències d'aprenentatge i en l'organització de les situacions de treball a l'aula i en l'espai de joc.
- Conèixer i aplicar metodologies i tècniques bàsiques d'investigació educativa i ser capaç de dissenyar projectes d'innovació identificant indicadors d'avaluació.

- Comprendre que l'observació sistemàtica és un instrument bàsic per a poder reflexionar sobre la pràctica i la realitat, així com contribuir a la innovació i a la millora en educació.
- Identificar i planificar la resolució de situacions educatives que afecten estudiants amb diferents capacitats i diferents ritmes d'aprenentatge, així com adquirir recursos per a afavorir la seua integració.
- Intervenir adequadament en el desenvolupament de la infància en els períodes 0-3 i 3-6 anys
- Conèixer els fonaments d'atenció primerenca
- Afavorir el desenvolupament cognitiu, psicomotor, comunicatiu, social i afectiu dels infants amb una atenció especial a la música, l'expressió gràfica i el moviment com a mitjans d'intervenció lúdica.
- Saber promoure l'adquisició d'hàbits.
- Optimitzar el desenvolupament dels infants que es troben en situació de risc personal i/o social.
- Conèixer els fonaments teòricopràctics relacionats amb la música, el cos i el moviment i l'educació expressiva, corporal, gràfica, auditiva i rítmica en l'educació infantil.
- Dissenyar, desenvolupar i avaluar propostes didàctiques per a l'estimulació i el desenvolupament de les capacitats perceptivomotrius mitjançant la música, l'expressió gràfica i l'activitat física
- Ser capaç d'analitzar críticament les publicacions i els materials que es poden trobar en el mercat per a estimular els bebès.

RESULTATS DE L'APRENTATGE

- Utilitzar els fonaments de l'estimulació primerenca per potenciar les capacitats artístic - creatives i dissenyar programes d'activitats per als alumnes.
- Utilitzar les eines necessàries per estimular l'atenció i la memòria mitjançant l'educació dels cinc sentits.
- Saber seleccionar continguts i activitats musicals, plàstiques i de moviment per estimular les capacitats perceptives en els nens de 0 a 6 anys.
- Aprendre a utilitzar els recursos escolars (habituals i TIC) per aplicar-les en el camp de l'estimulació i intervenció primerenca.
- Planificar les activitats musicals, plàstiques i corporals seguint el desenvolupament expressiu-cognitiu en els nens de 0 a 6 anys.
- Afavorir el desenvolupament cognitiu, psicomotor, comunicatiu, social i afectiu dels nens amb especial atenció a la música, la plàstica i el moviment com a mitjà d'intervenció lúdica i creativa.
- Ser capaçs d'analitzar críticament les publicacions i materials que es poden trobar al mercat, relacionats amb l'estimulació i la intervenció primerenca, particularment, de les tres àrees implicades.
- Adquirir hàbits i destreses per l'aprenentatge autònom i cooperatiu.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. Fonaments de l'estimulació i intervenció primerenca.

- Orígens de l'estimulació / intervenció primerenca. Enfocaments actuals.
- Importància de l'estimulació primerenca per al futur aprenentatge i desenvolupament de la intel·ligència infantil.
- Estimulació prenatal auditiva .
- La primera escola materna.

2. La interpretació del món infantil a través del gest gràfic, el moviment corporal i el so.

- L'evolució del pensament cinestèsic al pensament imaginatiu: la construcció del llenguatge simbòlic a partir de les experiències gràfiques, motrius i auditives.
- Teories sobre els diferents nivells gràfics infantils.
- Estudis sobre l'evolució del gargot fins al llenguatge simbòlic.
- Simbologia del moviment.
- Interpretació del món a partir dels sons.

3. El desenvolupament integral del nen de 0 a 6 anys mitjançant la funció sensorial, l'expressió i el moviment.

- El desenvolupament integral en el nen: percebre, sentir i experimentar.
 - Intervenció i estimulació sensorial, amb tècniques d'expressió musical, plàstica i moviment.
 - Activitats d'audició, ritme i qualitats del so. Instruments quotidians.
 - La percepció visual i plàstica.
- Experiències específiques sobre les sensacions i l'expressió plàstica.
- Característiques generals dels programes d'estimulació i intervenció primerenca en les àrees visual-auditiva, perceptiu-manipulativa i motora.

4. Programes d'estimulació i intervenció infantil (0 a 3 i 3 a 6 anys).

- Desenvolupament d'un programa d'intervenció música per modificar conductes.
- L'estimulació dels receptors de la sensibilitat propioceptiva i la sensibilitat exteroceptiva mitjançant el moviment corporal.
- L'estimulació gràfica, motriu i auditiva com a foment de l'expressió personal a través d'aquests mitjans.

5. Progressió didàctica per l'estimulació dels aspectes relacionats amb la música, l'expressió gràfica i l'activitat motriu.

- La programació musical en els racons de l'escola infantil (0 a 6 anys).
- Propostes d'audicions, contes i activitats sobre ritme i llenguatge per la millora de la percepció auditiva i l'expressió verbal.
- La importància de la planificació i la seqüenciació en el desenvolupament gràficoplàstic.
- L'ús dels recursos escolars habituals i tecnològics per al desenvolupament de l'estimulació i intervenció primerenca en l'expressió plàstica.
- Fases per al disseny d'un programa d'intervenció en l'educació corporal.

6. Anàlisi de materials i programes comercialitzats per a l'estimulació/intervenció primerenca.

- Exploració de materials musicals i audiovisuals: sons, audicions, jocs, rimes, cançons, contes musicals i escenificats, dramatitzacions i teatre infantil.
- Revisió crítica dels materials i programes comercialitzats per al desenvolupament gràficoplàstic i senso-motor infantil.

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Classes teoricopràctiques	60,00	100
Estudi i treball autònom	90,00	0
TOTAL	150,00	

METODOLOGIA DOCENT

La metodologia es fonamenta en una combinació de mètodes actius. Els conceptes de cada bloc s'introdueixen de manera participativa, combinats amb l'exposició d'exemples i casos pràctics. La temporalització anterior no necessàriament ha de ser cronològica, ja que es van extraient les activitats i es desenvolupen els continguts dels diferents blocs alhora. Les sessions seran teòriques i pràctiques.

La participació de l'alumne en les discussions que es generen a l'aula serà indispensable per a l'aprenentatge i aplicació dels conceptes amb l'ajuda del professor, que guiarà l'estudiant al llarg del procés.

Les activitats pràctiques seràn individuals i en grup per poder complir amb les competències específiques.

Es fa necessari pel seu caràcter educatiu, atendre les capacitats actitudinals, com el respecte expressiu, creatiu i interpretatiu, treball cooperatiu, actituds i valors implícits en el desenvolupament de les activitats pràctiques, etc.

Proposta a consensuar pels docents de l'assignatura:

La matèria suposa un marc excepcional per al treball cooperatiu, però donada la complexitat en la seua planificació, es suggereix als docents encarregats de la mateixa que consensuin d'una manera interdisciplinària els continguts a treballar i promoure amb ells, el treball a partir de temes de interès i projectes col·lectius.

AVALUACIÓ

Criteris per a l'avaluació final del curs

Serà valorada l'assistència almenys del 80% de les sessions de cada àrea i la participació activa en aquestes.

L'avaluació serà contínua i basada en les propostes dels tres docents de l'assignatura.

L'avaluació final serà consensuada pels tres docents de la matèria que contrastaran el desenvolupament d'aquesta, valoraran l'assoliment d'objectius/competències.

Emetran una nota mitjana entre les tres àrees de coneixement.

Criteris de qualificació:

- El 25% cadascuna de les àrees,

- El 25% dels treballs interdisciplinaris. El treball interdisciplinar consistirà en un projecte de proposta d'intervenció docent multisensorial que integre les tres àrees (música, plàstica i corporal)

Activitats

A concretar per cada àrea si és necessari. Es recomana un màxim de tres tasques per àrea.

Examen Aquells estudiants que no participin com a mínim del 80% de les sessions de cada àrea, o aquells que ho trien, realitzaran un examen final sobre el temari de tota l'assignatura. El valor d'aquesta prova serà el 100% de la qualificació final.

REFERÈNCIES

Bàsiques

- ANTUNES, C. A. (2005). Juegos para estimular las inteligencias múltiples. Narcea. Madrid
- ARANDA, R.E (2008). Atención temprana en educación infantil. Wolters Kluwer. Madrid.
- GALLAGHUE, D. y CLELAND, F. (2003). Developmental Physical Education for all children. Human Kinetics.
- GOLDSTEIN, E. B. (2011). Sensación y percepción. Language Learning. México, D. F.
- GÓMEZ, A., VIGUER, P., CANTERO, M. (2005). Intervención temprana. Desarrollo óptimo de 0 a 6 años. Psicología Pirámide. Madrid.
- VILA, B. Y CARDO, C (2009): Material sensorial (0-3 años). Graó, Barcelona.

Complementàries

- BERMELL, Ma A (2000). Programa de intervención a través de la interacción de la música y el movimiento. Música y Educación. Revista de Pedagogía Madrid.
- BERNAL, J., CALVO, M. L, Y MARTIN, C. (2000). Repertorio de canciones para la educación infantil. Aljibe. Archidona
- BOSCH, E. Y OTROS.(2002): Hacer plástica. Un proceso de diálogos y situaciones. Octaedro-Rosa Sensat. Barcelona
- DEL OLMO, MaJ. (2008). Área de música. La música como herramienta terapéutica. Pp. 183-218. En Aranda, R. E. Atención temprana en educación infantil. Wolters Kluwer. Madrid
- ESTALAYO, V., VEGA, M. R. (2005). Inteligencia auditiva. Técnicas de estimulación prenatal, infantil y permanente. Biblioteca nueva. Madrid.
- KELLOGG, R. (1979): Análisis de la Expresión Plástica en Preescolar. Cincel. Madrid.
- PEDROS, N. (2006). Programa dEstimulació Primerenca: Anàlisi interpretativa duna realitat. Tesis doctoral dirigida por Maria Plà i Molins. Universitat de Barcelona
- SOLER FIERREZ, E (1992): La educación sensorial en la escuela infantil. Rialp, Madrid.
- VV.AA. (2010): Documentar: afinar els ulls per captar moments. Rosa Sensat, Barcelona
- CAMPBELL, D. (2001). El efecto Mozart para niños. Despertar con música el desarrollo y la creatividad de los más pequeños. Urano. Barcelona.
- KÜNTZEL-HANSEN, M (1981). Educación musical precoz y estimulación auditiva. Médica Técnica. Barcelona.
- RAMÍREZ, I. (2009). 99 juegos de expresión corporal y música para niños de 3 años. Wanceulen, Sevilla.
- L'ECUYER, C. (2015). La estimulación temprana fundamentada en el método Doman en la educación infantil en España: bases teóricas, legado y futuro. Ensayos, 30(2), 137-135

- TAFURI, J. (2013). Investigación y educación musical de 0 a 3 años. Eufonía, 59, pp20-32
- TAFURI, J. (2006). ¿Se nace musical?: Cómo promover las aptitudes musicales de los niños. Barcelona. Graó
- AKOSCHY, J., ALSINA, P., DÍAZ, M. y GIRÀÑDEZ, A. (20089). la música en la escuela infantil (0-6). Barcelona. Graó
- MCPHERSON, G. (ED)(2006). The child as musician: a handbook of musical development. New
- MAGANTO, C, Y CRUZ, S. (2010). Desarrollo físico y psicomotor en la etapa infantil. San Sebastián, 41, pp27-64
- MAS, M. Y MONTSERRAT, A. (2017). Psicomotricidad educativa: avanzando npaso a paso. Barcelona. Octaedro

ADDENDA COVID-19

Aquesta addenda només s'activarà si la situació sanitària ho requereix i previ acord del Consell de Govern

1. Contenidos

Se mantienen todos los contenidos inicialmente programados en la guía docente para las sesiones teórico-prácticas.

2. Volumen de trabajo y planificación temporal de la docencia

Del volumen teórico practico de 60 horas quedan pendientes 24 horas.

El volumen de horas de la parte de estudio y trabajo autónomo no se ve modificado.

Las horas de tutorías tampoco se ven modificadas

El volumen de trabajo no cambia pues las 24 horas de clases teórico prácticas se sustituyen por otras actividades equitativas en tiempo de esfuerzo por el alumnado.

En todos grupos las 4 últimas sesiones destinadas en el calendario al trabajo interdisciplinar se organizan de la siguiente forma:

7 de mayo- todos los equipos de trabajo enviarán a los tres profesores de la asignatura un documento en el que describirán brevemente las actividades que han diseñado área el trabajo interdisciplinar, indicando de qué manera se integra a cada área. Además, podrán formular preguntas concretas que quieran que sean resueltas los días de tutorías grupales. Para ello se habilitará una tarea en el aula virtual.

12,14 y 19 de mayo- se realizarán tutorías grupales en las horas de clase, asignado un horario a cada grupo. Las tutorías se realizarán mediante una actividad de videoconferencia que se habilitará en el aula virtual en la sección correspondiente a cada área. El objetivo será que cada profesor/a compruebe que su área está adecuadamente representada en las actividades propuestas, y que estas integran adecuadamente sus contenidos. Así mismo se resolverán dudas concretas respecto al trabajo.

3. Metodología docente

Las clases presenciales se sustituirán por una o varias de las siguientes opciones:

Propuesta de actividades por aula virtual de las sesiones que quedaban por trabajar

Videoconferencias asíncronas BBC

Debates en el fórum

Tutorías mediante videoconferencia

Videoconferencias y tutorías síncronas en horario de clase presencial

4. Evaluación

Se mantienen los indicadores y criterios de calificación publicados en la guía docente tanto para evaluación continua como para evaluación final:

La ponderación de la evaluación se mantiene en un 25 % de la nota de cada una de las 3 áreas (75 % en total), y un 25 % del trabajo interdisciplinar que se realizara por grupos tanto para evaluación continua como final.

Para recibir un proceso de evaluación continua se exige una asistencia de un 80 % de las clases presenciales dentro de cada área. En la semana del 9 al 13 de marzo las faltas no serán computadas.

La evaluación continua elimina la presentación en video del trabajo interdisciplinar, y se mantiene solo la presentación a través del documento escrito, cuya estructura y contenidos a desarrollar, serán facilitados por el profesorado de cada grupo a través de un documento en el aula virtual.

En la evaluación final se procederá de la siguiente forma:

Todas las personas que tengan que evaluarse de alguna de las áreas se les realizará examen oral y/o tarea. Aquellas personas que tengan que evaluarse de las tres áreas, a su vez, deberán presentar el trabajo interdisciplinar por escrito, de manera individual.

5. Bibliografía

Se mantiene la bibliografía recomendada.